

MANIFEST ČSSD

Zahajujeme programovou diskuzi

My, sociální demokraté, usilujeme o to, aby stát a společnost byly jednotným celkem, který zajistí základní potřeby a práva všech občanů.

V polistopadové historii České republiky vládla sociální demokracie dvakrát a pokaždé věnovala většinu úsilí **nápravě pravicových experimentů**.

Poprvé na konci 90. let v době hlubokého hospodářského propadu, výsledkem byl rekordní hospodářský růst, minimální nezaměstnanost a vstup do NATO a EU.

Podruhé zdědila zemi zdevastovanou drastickými škrty a s rozvráceným sociálním státem. Sociální demokracie opět Česko pozvedla z recese.

Novodobá česká sociální demokracie navazuje na svou 140ti letou státopornou tradici. Opakovaně od roku 1878 v českých zemích **podporovala stabilitu, prosperitu a svobodu**.

V tomto duchu usiluje o celospolečenskou spravedlnost a sociální i ekonomickou jistotu občanů od svého obnovení v roce 1989.

Usiluje o co nejvyšší podíl občanů na rozhodování o politickém směřování země.

Odmítá opatření, která vedou k **rozdělování společnosti** na ty nejchudší a nejbohatší, na všemocné a bezmocné.

Sociální demokracie se **zasazuje o silnou střední třídu, stabilní rodinu a dobré podmínky práce a života celé společnosti**.

Chceme společnost bez strachu, která drží při sobě

Žijeme v době **rostoucího pesimismu, informačního přehlcení a strachu z budoucnosti**.

Doba je zrychlená a individualistická, všichni si neustále konkurují. **Lidé se bojí** o své postavení, atmosféru ve společnosti otravuje strach.

Manažerské poučky a slogany v dokonalém marketingovém balení úspěšně konkurují tradiční politice založené na programu a hodnotách.

Drobnou a praktickou politickou prací zlepšující lidem život nahradila manipulace, která je dnes díky informačním technologiím snazší než dřív.

Ve společnosti se rozmohli "šmejdi", kteří jsou ochotni pro zisk podvádět i bezmocné důchodce a prodávat jim bezcenné zboží za horentní sumy. Stejně bezohlední jsou i "politická šmejdi", hnutí na jedno použití, která pro hlas udělají cokoli. Parazitují na rozporech ve společnosti, ale místo snahy je řešit a mírnit naopak vyvolávají nenávist a strach. Svou kořist hledají mezi lidmi, kteří se třicet let po sametové revoluci necítí jako její vítězové, ale oběti. Jejich frustrace je vede k volbě radikálních hnutí.

K čemu je lidem v dluhové pasti možnost svobodně cestovat po světě, jestliže si nemohou dovolit ani školní lyžařský zájezd pro své děti?

K čemu jim je, že si za průměrný plat lze koupit desetkrát více televizí a ledniček než před třiceti lety, když celý plat utratí za bydlení a další základní životní potřeby?

Pro více než milion lidí zasažených exekucemi svoboda neznamená jen nové šance, ale mnohem více pád do dluhové pasti a mnohdy rozklad jejich životů.

Pro ty všechny tu musí být sociální demokracie.

Na prvním místě je domov a rodina

Když se nebudeme cítit dobře doma, nebudeme spokojeni ani jako součást širšího celku. Stabilní domov probouzí city, touhu po přehlednosti světa a chuť jej spoluutvářet. V souladu se sociálně demokratickými principy podporujeme občanské aktivity posilující vztah lidí k místu, kde žijí. Když si budeme dobrými sousedy a našim městům a obcím dobrými obyvateli, bude silnější a soudržnější celá naše společnost.

Záleží nám na tom, aby žila nejen města, ale i venkov. Bohatství se dnes koncentruje ve městech a z venkova se stává depresivní místo bez perspektivy. Nestojíme o jeho vylidňování. Mladí lidé musejí vidět perspektivu i v malých obcích. Ke spokojené obci patří lékař, škola, obchod, pošta, rychlý internet, hospoda a bohatý spolkový život. K modernímu státu patří nejen dynamická města, ale i klid venkova. Dobré pracovní i životní podmínky a snadno dosažitelné veřejné služby si zaslouží všichni naši občané bez ohledu na místo, kde žijí.

Vlastenectví a občanská společnost

Tradiční sociálně demokratické téma je **zvyšování podílu občanů na rozhodování**, na politickém životě i řízení firem. Trendem měst je občanská angažovanost, od komunitních zahrad až po participativní rozpočty.

Přejeme si společnost soudržnou, nikoli rozdrobenou, v níž vládnou tvrdé lokty. V principu přerozdělování nevidíme „braní bohatým a dávání chudým“, nýbrž cestu ke stabilní společnosti. Ta se **neobejde bez dostupných veřejných služeb** v podobě kvalitního vzdělávání, zdravotnictví, důchodového a sociálního systému, stejně jako bez významné podpory v oblasti dopravy a bydlení. Tato opatření nemají za cíl štvát jedny proti druhým.

Podporujeme vlastenectví, ne však takové, jaké se vymezuje vůči ostatním. **Naše vlastenectví je pozitivní**, směřuje k podpoře kultury a kulturního dědictví, vzdělání, českého jazyka nebo krajiny. **Péče o krajinu a naše životní prostředí** představuje jednu z největších výzev 21. století.

Poctivě pracující člověk nesmí žít v chudobě a být otrokem práce

Chceme, aby Česká republika byla sebevědomá a vyspělá země. Aby každý člověk dostal **důstojnou odměnu za svou poctivou práci** a nikdo **nebalancoval na hranici chudoby**.

Chceme stát, který podporuje své občany a pomáhá jim řešit jejich problémy, když se dostanou do tíživé situace, exekucemi počínaje a péčí o děti či prarodiče konče.

Jsme stranou, která ví, jak reagovat na měnící se trh práce. Vnímáme práci nejen jako způsob obživy, ale i jako nástroj socializace a emancipace. I když mají lidé různé vzdělání, různou pracovní náplň a různě vysokou mzdu, spojuje je strach ze ztráty zaměstnání.

Dbáme o to, aby pracovních míst neubývalo, nýbrž přibývalo. Záleží nám na dobrých a důstojných pracovních podmínkách.

Navrhujeme **zkrácení pracovní doby při zachování stávající mzdy**. Může to znít revolučně, ale stejně zněl před sto lety požadavek na osmihodinovou pracovní dobu nebo pětidenní pracovní týden. **Navrhujeme sdílená pracovní místa**, která by pomohla pracovnímu uplatnění žen-matek či seniorů. Opuštění pracovního života nesmí být provázeno zpretrháním společenských vazeb.

Na digitalizaci a proměnu trhu práce musíme být připraveni

Digitalizace a umělá inteligence promění lidskou společnost s největší pravděpodobností ještě více než průmyslová revoluce. Byla to přitom sociální demokracie, která dokázala změnit nelidské podmínky způsobené rozpadem tradiční společnosti pod tlakem tehdejšího technologického vývoje. Výsledkem tohoto zápasu je moderní sociální stát, který dnes už nikdo nezpochybňuje.

Budoucnost České republiky významně ovlivní digitalizace a umělá inteligence, zejména kvůli vysokému podílu průmyslu na našem hospodářství a složitému postavení v mezinárodní dělbě práce.

Technologický vývoj však není samospasitelný, může vést ke svobodě a dobré životní úrovni. Stejně tak ale může vést dokonce až k novodobému nevolnictví. Úkolem nás, sociálních demokratů, je chránit i v tak náročných poměrech principy humanismu, liberální demokracie a právního státu.

Musíme být schopni přistoupit k radikálním změnám. Je třeba změnit pracovní právo, aby lépe reagovalo na nové fenomény nádenictví a neustálé dosažitelnosti. Je třeba soustavně **vést debatu**

o zásadní změně daňového systému, aby daňové břemeno nebylo jako doposud z 85 % neseno zdaněním práce a spotřeby. Musíme **upravit a posílit náš vzdělávací systém**, aby dokázal reagovat na nové výzvy i na konkurenci umělé inteligence. **Úkolem sociální demokracie je opět udělat z technologického pokroku i pokrok sociální.**

Bezpečné Česko v bezpečné Evropě

Neřešený pocit **nespravedlnosti vede ke konfliktům uvnitř společnosti a válkám mezi národy**. Naše evropská a zahraniční politika staví na zásadách rovnoprávnosti a překonávání nerovností společným úsilím. Vyzývá k mírovým řešením na základě kolektivní bezpečnosti a rovnoprávné spolupráce národů.

Jen národ, který si váží sám sebe, je připravený spolupracovat s ostatními na evropském integračním projektu. **V Evropské unii se zasazujeme za snížení hospodářských a sociálních rozdílů mezi státy**. Není dobrou vizitkou, když patnáct let po vstupu do EU pokulháváme za západními zeměmi. Proto za prvořadé pokládáme sbližování sociálních a spotřebitelských standardů a kvality života.

Začínáme širokou programovou debatu

Sociální demokracie je na křižovatce. Podařilo se nám za 140 let zlepšit životní podmínky tak jako nikdy v historii, ať už šlo o penzijní a zdravotní zabezpečení, pracovní právo, všeobecné volební právo nebo konec diskriminace žen a menšin. Jsou to věci, které se neodvážejí zpochybnit ani pravice. Do budoucna nás čeká další zápas, příjmové nůžky se rozevírají a byznysu i politice začíná dominovat skupina těch nejbohatších. Demokracii začíná vytlačovat oligarchie. Tomu musíme zabránit, to je úkol pro sociální demokraty. **Sociální demokracie proto hned po sjezdu povede v následujících měsících širokou programovou debatu, a to nejen se všemi našimi členy, ale i se zástupci odborné a široké veřejnosti.**

Tento dokument je výzva k diskusi,
jakou taktiku a strategii zvolit,
ale především nás bude zajímat

VÁŠ NÁZOR.